Обїздка мандолінової орхестри в північній Манітобі

(Докінчення.)

В середу, 24. липня, в 11. годині рано всі зібрались на обійсті тов. Рудка, щоби відїхати до Окна. Товариші спізнились з фірами. Мандоліністки користаючи з нагоди, перуть і прасують шмаття, а декотрі пишуть листи. В полудне обід і тов. Рудка. Перед хатою стіл з смачним обідом, до якого молоді товаришки беруться з великим апетитом, бо то на свіжім воздусі, то і їсти хочеться. В 3. годині по полудні ми попращались і двома возами та одним автом відїхали до Окно.

В ОКНО.

Всі ми заїхали до тов Аламбця, бо він мешкає близько Фармерського Дому. Знову щире привітання, а за кілька хвилин чуємось всі, як вдома. Вечеряємо всі за одним столом, а в 8. годині вечером ми вже в Фармерськім Домі. Перед розпочаттям концерту бачимо, що на концерт приїхали товариші і товаришки з Гаєк. Вони хочуть ще раз почути його. Ми всіх їх щиро вітаємо.

Зачався концерт. Знову гучні оплески за кожною точкою, а деякі точки повторюють два рази. По концерті щира, товариська розмова, нікому не хочеться йти додому. Деякі товариші з Гаєк і Окна обіцяють приїхати на наш концерт до Арборґ. Вони ще раз хочуть почути чарівних пісень та музики вінніпеґської робітничої молоді. Їдемо на відпочинок до тов. Аламбця. Дівчата твердо засипляють, бо кожної ночі до пізна грають. Лиш товаришка Аламбець не спить. Вона сама взялась лагодити сніданок і обід для орхестри, яка складається з 18 осіб. Товариші фармері позносили все, що лише було потрібне до нашого приняття, але помочі в праці не дали і тому т-ка Аламбець хотяй перемучена, то не спочиває, бо хоче задоволити гостей. І наша орхестра дякує т-ці Аламбець з щирого серця за її труд, який вона піднесла тільки на те, щоби щиро приняти робітничих дітей.

В четвер, 25. липня, в 3. годині пополудні, двома возами і автом тов. Аламбця, забірають нас до Шорнклиф. Знову щире товариське пращання. Дорога недалека, всего 4 милі, а т-ка Аламбець дає нам лонч і так розплакалась немов за рідними дітьми.

В ШОРНКЛИФ.

В Шорнклиф всі стають в тов. Лупирика, де перебуваємо до вечера, бо звідси найблище до Фармерського Дому. Скоро тільки позносили річи до хати, мандоліністки пішли оглянути Фармерський Дім. Всі дуже задоволені, бо це перший Фармерський Дім, який вже гарно викінчений в середині і сцена гарно розмальована. Перед концертом, як лише мандоліністки зібрались всі до салі, товаришки повідомляють, що на сцені є прилагоджена вечера. Всі засідають до вечері і хоч не чуються дуже голодними, то їдять, бо товаришки так щиро їх припрошують, що годі відказатись.

В 10. годині вечером зачинається концерт. Саля заповнена. І знову гучні оплески за кожною точкою. Тутешні товариші мають свою орхестру і вона радо прислухується нашому концертові. По концерті всі щиро висловлюються про нашу орхестру, не тільки свої, але й противники. Товариші заявляють, що вони хотіли-б дістати учителя на зиму, щоб вчив їхню молодь, але їх невелике число і тяжко приходиться їм утримати вчителя, бо ще не всі фармері цеї околиці інтересуються освітою і не стараються дати своїм дітям краще виховання.

Ми заявляємо товаришам, що коли вони будуть домагатися, щоб Ц.В.К. ТУРФДім вислав їм вчителя, то ми певні, що Ц.В.К. розгляне їх справу і буде старатися вислати товариша, який міг би обслужити два або три сусідні товариства і цим самим піднести працю в тутешніх відділах.

Пізно в ночі товариші забірають нас на відпочинок. Мандоліністки спочивають, бо завтра їдемо вже до містечка.

В РИВЕРТОН.

В пятницю, 26. серпня, в 10. годині рано вже всі в Фармерськім Домі. Звідси маємо виїхати до Ривертон. Але не тільки самі мандоліністки зійшлися. Зійшлося багато фармерів та фармерок, щоби попращатись з нами. По нас приїхало трьох товаришів возами. Забірають нас на фіри, а чотирох товаришок, які не чуються здоровими, відвезе автом тов. Лупирина аж до Ривертон, бо молоденька т-ка Лупирина хоче ще хоч кілька годин перебути разом з вінніпеґськими товаришками. Пращаємося, а товариші фармері дякують нам, що ми загостили до них та хоч на хвилину розвеселили їх. На дорогу надавали всім сендвичів і кейків стільки, що можна було-б два дні прожити.

В 2. годині пополудні ми вже в Ривертон. Посклaдали свої річи в сторі тов. Романюка, а самі пішли оглянути містечко. Деякі товаришки з т.т. Патеком і Баранецьким, пішли оглянути ісляндську салю, в якій ми маємо виступати з концертом. Т-ка Мицак має практикувати на піяні, бо це перша місцевість, де є піяно, на якім т-ка Мицак буде грати підчас концерту. Що перше паде в очі, це велика нечистота в салі. Саля, сама собою, простора, однак якась обдерта і запущена. Не виглядає, щоб окрім танків проваділася тут якась корисна праця. Фармерські Доми, в яких ми давали концерти, хоч маленькі і в багатьох випадках невикінчені, то чистенькі і кожний може запримітити, що в них гуртуються організовані люди, які стараються тримати їх в порядку.

По обіді всі мандоліністки в супроводі тов. Патека і т-ки Кобзей, пішли оглянути трачку, в якій працюють майже всі українські робітники. Тут мандоліністки мали нагоду побачити, як тяжко і обережно мусять працювати тутешні робітники. А з тої тяжкої праці заледво можуть вижити. Бо ці визискувачі, які визискують їх при праці, поставили сіти і на ту мізерну платню. Вони заложили свій стор і кожний робітник мусить в ньому купувати, бо, коли-б боси довідались, що робітники купують деінде, то нагнали-б їх з роботи. І так той бідний робітник має оставити в них все.

Вечером концерт. Публика мішана. Перша точка "Інтернаціонал", а за нею слідують дальші точки нашої програми. І хоч публика вітає кожну точку оплесками, то ми якось чуємося не своїми, бо на салі свист і крик, мов в готелі. Танки, то дуже хвалили, а головно сольо-танок т-ки Білинської.

ЗНОВУ В АРБОРҐ.

На другий день з Арборґ приїхали товариші автомобілями й забрали нас.

Заїхали ми до Арборґ до Фармерського Дому, а звідтам розійшлися до тих самих товаришів, в яких ми перебували, як заїхали перший раз до цеї місцевости. Всі чуємося, як вдома.

Вечером концерт в ісляндській салі, але тут зовсім відмінно, бо наші товариші мають вплив навіть на ісляндців. Перед концертом забирає слово наш товариш і поясняє прилюдним в англійській і українській мовах, чиї це діти, хто їх виховав та вислав в дорогу. Публика мішана, а між нею й наші близькі товариші з Морвіни, Гаєк, Окна і Шорнклиф приїхали знову на наш концерт, деякі з них вже третій раз. Кожний наш виступ присутні нагороджують оплесками. По концерті хвалять і дякують мандоліністкам, що так гарно виконували кожну точку. Хотіли би ще раз побачити.

В неділю, 28. липня, в 3. годині пополудні, другий концерт в Арборґ, але вже в своїм Фармерськім Домі. І хоч це вже другий концерт в цій місцевості, то саля повна людей не тільки наших, але й ісляндців, котрі зацікавились нашим концертом. Тут програма вже більше українська і перед концертом виступає з промовою т-ка Кобзей. По скінченню концерту знову виступає т-ка Кобзей і дякує товаришам з Арборґ за таке щире приняття. Зокрема дякує тим товаришам, що привезли нас з Ривертон до Арборґ і тим, що перетримували нас без ніякого винагородження. Зазначу, що нас везли і не українські товариші, себто евреї та ісляндці, але і ці не взяли ніякої заплати, за що ми щиро їм дякуємо.

Орхестра дякує тов. голова місцевого відділу. Потім забирає слово тов. Грицишин з Шорнклиф і говорить присутнім про мандолінову орхестру та організацію ТУРФДім. Його промову принимають присутні гарячими оплесками.

В годині 6.30 рано, орхестра вже на спарській станції. Зібрався гурток товаришок і товаришів, щоби попращати своїх гостей.

Ех, те пращання! Яке воно тяжке, ніяк без сліз не обійдеться.

В РЕМБРЕНДТ.

Двайцять мінут їзди і ми опинились на станції Рембрендт. Тут очікував нас гурток товаришів. По щирім привітанні забрали нас до Фармерського Дому, який знаходиться пів милі від станції. Тут ми маєм перебути цілий час, бо товариші мешкають звідси дуже далеко і не хочуть завдавати орхестрі труду їхати аж на фарми.

Вечером концерт, знову при заповненій салі. І як тільки піднеслась куртина і публика побачила наших мандоліністок, то привітала їх грімкими оплесками. Як всюди, так і тут, публика домагається повторення деяких точок програми. Ніяк відмовити, треба повторювати. По концерті, щира товариська розмова, яка затягнулась до пізної ночі. А потім [illegible] до салі і [illegible], щоб на ньому смачно виспатися. Товаришки попередили полуднок і накривали, а пахуче сіно так і манить до себе.

В 6. годині рано всі збираються, бо скоро по семій годині їдемо в дальшу дорогу. Сніданок на нас чекає. По сніданні складаємо щиру подяку товаришці і товаришові С., а в 7.20 пращаємось і відїздимо до Тюлон.

В ТЮЛОН.

На станції в Тюлон чекав на нас гурток молоденьких товаришів і товаришок. Помогли нам занести річи до Фармерського Дому, а опісля завели нас до товаришів, де нам призначено перебувати. Вечером, перед розпочаттям концерту, на превелике наше здивування, ми побачили поліціянта, якому якийсь українець переводив наші оголошення.

Пізніше довідались ми, що цего добродія наслали на нас таки наші рідні патріоти з Фрейзервуд, щоби заборонив концерт. Думали бідні, що тим нас застрахають. Підчас концерту він знову явився, переглянув наші тікети та нашу програму і почав нас страшити, що ми не повинні співати "Інтернаціонал", бо це "ред сонґ", який в Канаді не вільно співати. Він сказав, що тільки нашого щастя, що ми влаштовуємо наш концерт нині, бо завтра вже не позволили-б нам на нього. Заразом заявив нам, що завтра ми не будемо мати концерту в Плезент Гом. Коли побачив, що ми страхів не боїмося, пішов з нічим, а наші неньколюбці і тут пошились в дурні.

Другого дня пополудні зібрались ми в Фармерськім Домі і чекаємо на фіри, що мають забрати нас до Плезент Гом. Однак товариші спізнились, а наші мандоліністки разом з тюлонською молоддю, забавляються цілий день в салі. Хотяй це робочий день, то гурток місцевих товаришів зібрався, щоб нас попращати. Пращають щиро і бажають нам як-найкращих успіхів.

В ПЛЕЗЕНТ ГОМ.

Ось ми вже і в Плезент Гом. Вечеряємо всі в товариша Метельского. По вечері концерт в Фармерськім Домі. Наші мандоліністки чуються, як вдома, бо вони тут вже другий раз. Перший раз приїзджали вони до Плезент Гом на святочне відкриття цего дому.

Присутних на концерті не було аж надто багато, бо деякі жалувались на високу ціну тікетів. Місцевий заряд не порозумівся перед концертом, щоб ціну тікетів знижити. Ми поставили таку ціну, яку нам запропонували місцеві товариші. Однак помимо того успіх добрий і концертом всі задоволені. По концерті розібрали нас на відпочинок. В четвер рано зібралися ми в товариша Метельського і звідси відїхали до Гімлі. Тов. Панас приїхав троком, а тов. Чорній автом. Вони привезли нас з Тюлон до Плезент Гом і хотіли відвезти нас до Гімлі, та з Гімлі приїхали товариші чотирома автами і ми поїхали з ними. Все-ж таки т. Чорній віз нас своїм автом аж до Гімлі, за що складаємо йому і властителеві авта щиру подяку.

В ГІМЛІ.

В Гімлі, всіх нас примістив тов. Мартин. Мандоліністки шукають за своїми "бейтінґ сутами", бо хотять добре викупатися та вигрітися проти сонця. Обід, що прилагодила т-ка Мартин при допомозі ще деяких товаришок, так припав нашим дівчатам до смаку, що їдять, мов би тиждень нічого не їли. Після обіду знову купіль. Сьогодня концерту не буде, бо дірiґент, тов. Патек, відїхав до Вінніпеґу на першосерпневу демонстрацію.

В пятницю, 2. серпня приїздить з Вінніпеґу тов. Патек і ми всі їдемо до ісляндської салі, щоби прилагодитися до концерту.

Публика на концерті мішана. Це знову щось подібне, як в Ривертон. Нема такого спокою, але кожний виступ гаряче вітають. По концерті забава, на яку ісляндці запросили наших мандоліністок і з великою цікавістю приглядаються їхньому поводженню та їхнім танкам. Година спільної забави і знову всі відпочивають в сторі тов. Слободзяна.

В суботу, 3. серпня, в 10. годині рано приїхав товариш з Вінніпеґ Біч троком і забрав нас всіх. Перед відїздом ми щиро дякуємо товаришові і товаришці Мартин за їх приняття, бо вони понесли багато труду і клопоту приймаючи до себе такий великий гурт. Також само щиро дякуємо товаришеві і товаришці Слободзянам за те, що вони відступили для нас вигідну кімнату.

У ВІННІПЕҐ БІЧ.

За годину всі ми в хаті тов. Гаврилюка. Як лише почули, що прибула орхестра, зачали сходитися, щоб нас привітати. Розпитують нас про наше поводження і здоровля та успіхи. Вінніпеґські товаришки помагають товаришкам з Вінніпеґ Біч прилагодити смачну перекуску. По перекусці всі розходяться. Одні купаються, а другі оглядають місто. Вечеряємо всі в тов. Гаврилюка. В 9. годині вечером їдемо автами на фарми до Правт, де маємо дати останній концерт. Тут теж стрічаємо щире товариське привітання.

В неділю, 4. серпня, концерт в Фармерськім Домі в Правт. Саля заповнена. Окрім місцевої публики можна бачити поважне число наших вінніпеґських товаришів. Є також товариші з тих місцевостей, де ми вже давали концерти.

По скінченню концерту забава і мандоліністки весело забавляються до пізної ночі.

В понеділок, 5. серпня знову пращаємо правтських товаришів і товаришок і їдемо автами до Вінніпеґ Біч. Тов. Гаврилюк знову має повно гостей.

Вечером остання спільна вечера в тов. Гаврилюка.

Отак ми скінчили свою обїздку в північній Манітобі.

Перед нами стає питання, чи принесла яку користь наша обїздка? Хай на це питання відповідають ті, до яких ми їхали. Українські фармері північної Манітоби мали нагоду побачити бодай частину тої роботи, яку сповняє наша робітничо-фармерська організація. Вони мали нагоду переконатися, що ріжні наклепи на нашу організацію не мають найменшої підстави. Це лише наші вороги синіють від злости, бо зріст нашої організації став їм кісткою в горлі.

Фармері і робітники зачинають порозуміватися. Вони пізнають, що лише в спільній праці, в одній великій робітничо-фармерській організації, лежить їхнє остаточне визволення.

О. К—ей.

ЧИ ВИ ВОРОГ СВОЇМ ПРИЯТЕЛЯМ?

Коли ні, то чому не постараетеся, аби всі ваші приятелі читали "Укр. Роб. Вісти"? Ви зробите їм приятельську прислугу, як зробите їх передплатниками "Укр. Роб. Вістей".

НАБУВАЙТЕ Й ЧИТАЙТЕ ТВОРИ М. КОЦЮБИНСЬКОГО.

Твори Коцюбинського том 1.	$1.25
Твори Коцюбинського том 3.	1.25
Твори Коцюбинського том 4.	1.00
Твори Коцюбинського том 5.	1.25
Блудні вогні	.35
Коні не винні	.10
Не коптьор	.10
На віру	.15
Посол від чорного царя	.10
Подарунок на іменини	.10
В путах шайтана	.10
Інтермеццо	.10
На камені	.10
Дорогою ціною	.10
Він іде	.05
По людському	.05
Приємна особа	.05

Набувайте твори М. Коцюбинського для себе й для бібліотек своїх організацій. Замовлення разом з належітістю засилайте до:

WORKERS AND FARMERS BOOK STORE
550 Selkirk Ave. — Winnipeg.

С. ГОПНЕР

ПІД ПРАПОРОМ СВІТОВОЇ ПРОЛЄТАРСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

(Продовження.)

В галузі економічній указують на зріст трестів та синдикатів, що зменшують "анархію", що вносять "пляновість" і "організованість". А це, мовляв, означає можливість пом'якшення ріжного роду противенств, можливість розв'язання їх шляхом умов і угод. З другого боку, є політичні об'єднання. З-поміж них перше—Ліга Націй, потім—майбутня "Спілка европейської угоди".

Звичайно, щоб захищати такі "ідеї", треба назавжди попрощатися з марксізмом, а також навмисне заплющити очі на те, що робиться на очах у всіх.

Перш за все, вся повоєнна дійсність криком кричить проти всяких надуманих теорій, єдина мета яких—обдурити маси, заховати від них правду.

Хто тепер не бачить і не знає, що Ліга Націй мала з самого початку двоє основних завдань: 1) оформити, узаконнити перемогу Антанти та її нечуване версальське грабування зруйнованої Німеччини та її спільників і 2) організацію боротьби з світовим більшовизмом. Хто тепер не знає, що саме над цим вона працювала з першого дня свого існування? Хто не розуміє, що ця "діяльність" не тільки не допомагає справі миру, а неухильно посилює воєнну загрозу? Чи не найкращий доказ неспроможности буржуазії добровільно йти на жертви той факт, що в Лігу Націй—цю дитину Вилсона, відмовляються вступити Злучені Держави—батьківщина Вилсона, бо Ліга Націй в теперішнім своїм стані, коли в ній господарюють Англія та Франція, не відповідає плянам американських імперіялістів.

Чи не є Ліга Націй тією організацією, що систематично провалює радянські пропозиції про роззброєння?

Чи не на очах у всіх головні керівники Ліги Націй на чолі з Англією та Францією отверто організують антирадянський бльок для війни з СРСР?

Що-ж до "паневропейського руху" і "Спілки европейської згоди", що має організуватися, то чи не ясно, що цей рух і ця "спілка" виявляють інтереси не міжнародньої згоди, а організацію Европи проти Злучених Держав. Цей же рух відмежовується від СРСР, з того приводу, що СРСР ближче до Азії, а насправді, прагнучи відгородитися китайським муром від огнища світового більшовизму, і коли прийде момент—піти на нього війною.

Правда, в тім стані, як вона сьогодні є, Ліга Націй, на думку "лівих" соціял-демократів, не цілком відповідає їхньому ідеалові, і вони пропонують її реформувати в бік більшої "демократизації". Але й з цією "поправкою" позиція II. Інтернаціоналу в питанні про можливість за капіталізму уникнути воєн та його ставлення до контр-революційної Ліги Націй зайвий раз яскраво показує його безмірне падіння, його цілковитий перехід до табору буржуазії.

Про те саме говорять сподіванки соціял-демократів на те, що трестований капітал створює ґрунт для "організованого капіталізму", в умовах якого пом'якшиться небезпека війни й ослабнуть противенства поміж працею та капіталом.

Зріст трестованого капіталу тепер, особливо великий в Німеччині, її наслідують і інші країни. Останніми роками з'явилося й кілька трестів інтернаціонального характеру.

Вплив трестів позначається не тільки в формі цілковитої реорганізації та централізації керівництва виробництвом.

Трестовики накладають свою лапу на ввесь державний апарат і фактично господарюють у країні, бо їхній натиск і вплив на законодавство і все життя країни величезні.

Трестування промисловости — це складова частина капіталістичної раціоналізації. А ця раціоналізація, що відограла величезну ролю в справі зміцнення капіталізму, в справі його стабілізації, вже показала зворотний бік медалі в розумінні ускладнення кризи, а не її послаблення.

Основна причина повоєнної кризи капіталізму є в кризі ринків.

Зріст капіталізму в низці аграрних і кольоніяльних країн звузив ринки збуту, а їх не вистачало ще до війни (особливо потребувала їх Німеччина). Одночасно з тим, звузився ринок зовнішній, звузився в капіталістичних країнах до крайніх меж ринок внутрішній в наслідок нечуваного зубожіння мас.

Капіталістична раціоналізація надзвичайно підвищує зріст промислової продукції, що ще більше загострює кризу збуту. Ця сама раціоналізація є джерело загрозливого поширення безробіття, що набрало такого характеру, якого воно не мало до війни. От кілька цифр.

В Англії—в зв'язку з жорстокою кризою у вугільній, металюрґійній та бавовняній промисловості, безробіття досягає 3—4 мільйонів людей і набрало хронічного характеру. Масові походи безробітних на Лондон починають щораз більше непокоїти англійську буржуазію і відома річ, що урядові кола проєктують переселити безробітних далеко від метрополії.

У Німеччині—в момент гострої кризи 1923 р. безробіття досягло 3—4 мільйонів. Воно зменшилось 1927 року в зв'язку з високою конюнктурою до 600 тисяч. Однак не надовго. Вже за рік воно досягло до 1 мільйона, а 1929 року зросло понад 3 мільйони.

Навіть у Франції та Злучених Державах, де після війни ввесь час не було гострої кризи, безробіття росте. Росте воно і в Італії.

На VI. конґресі Комінтерну аналіза розміру й характеру безробіття привела до висновку, що якісні покажчики безробіття тепер інші, ніж до війни.

(Далі буде.)

НА СКЛАДІ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ КНИГАРНІ

ви завжди дістанете найкращі і найновіші книжки: оповідання, повісти, романи, наукові, економічні, соціяльні і ин.

У НАС Є:

Багатий вибір театральних підручників для великих і малих драмгуртків;
Найновіші журнали з Радянської України;
Ріжні ноти для хорів і сольо-співів;
Ріжні музичні інструменти;
Перуки, мальовидла, все потрібне для драмгуртків;
Грамофонні рекорди й грамофони.

Разом з книгарнею міститься ІНФОРМАЦІЙНЕ І ФІНАНСОВЕ БЮРО, яке дає всякі поради, виконує ріжні припоручення, пересилає гроші до старого краю, вибірає афідейвіти, продає шифкарти.

Обслуга ТОЧНА Й ДЕШЕВА. Можете самі переконатися.

Пишіть на адресу:

WORKERS AND FARMERS BOOK STORE
або
INFORMATION & FINANCIAL BUREAU
550 Selkirk Ave., Winnipeg.